

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

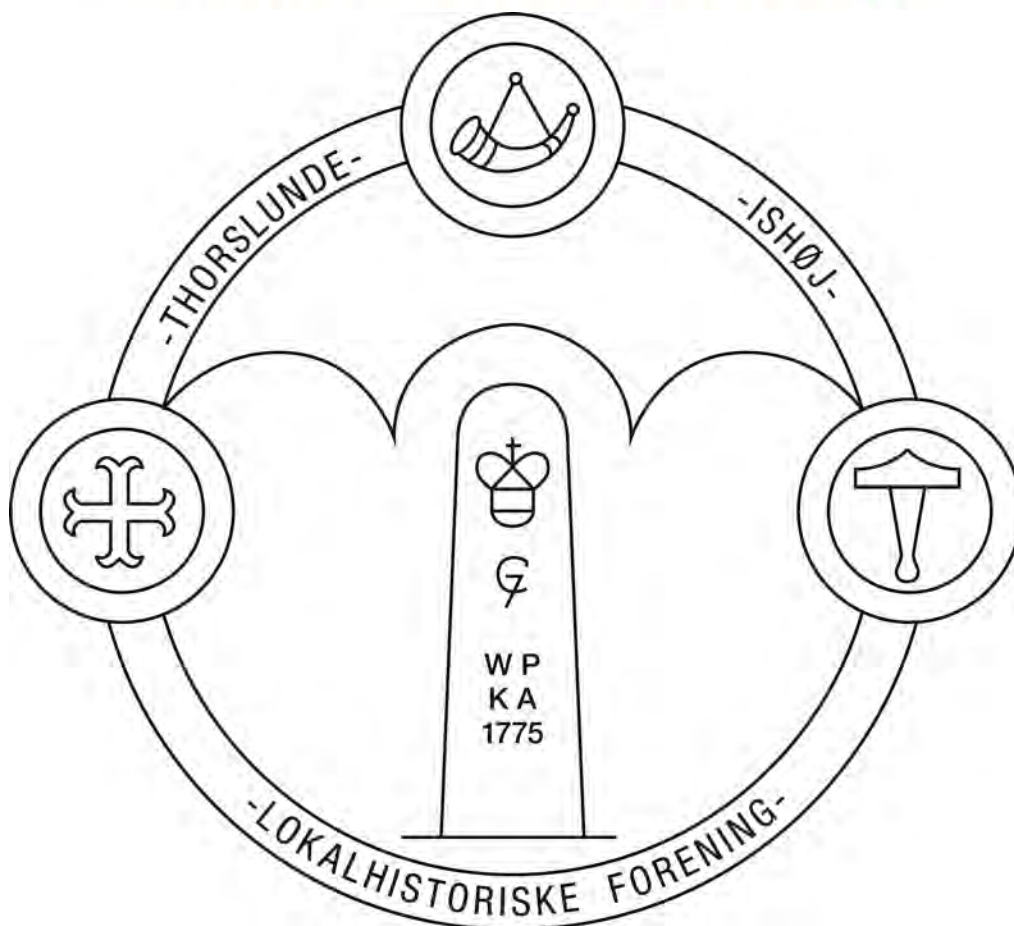
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening

Der var godt besøg da vi afholdte "Find dine aner" på biblioteket

THORSLUNDE-ISHØJ LOKALHISTORISKE FORENING
Tranegilde Bygade 4, 2635 Ishøj

BESTYRELSEN

Formand:	Steen Skovhus	30 56 43 64
Næstformand og redaktør:	Ib Woidemann	43 73 99 18
Kasserer:	Lars Andersen	43 73 82 54
Sekretær:	Inge Olsen	24 49 31 81
Best. medlem:	Kristian Pedersen	43 73 73 29
Best. medlem:	Jens Hansen	43 99 83 10
Best. Medlem:	Jørgen Arnull	43 62 09 45
Suppleant:	Preben Kok	40 68 26 81
Suppleant:	Torben Eg	31 39 08 46

LOKALHISTORISK ARKIV

Arkivet er åbent hver tirsdag fra kl. 14.00 til kl. 19.00.
 Ferielukket i juli og mellem jul og nytår

Arkivet kan også kontaktes på telefon 43 54 64 75.
 Spørg efter Lars Hansen.

E-mail:

Lars.hansen@kroppedal.dk

Hjemmeside: ishoejlokalhistorisk.dk

Sæt dit præg på bladet,
 skriv eller ring til redaktøren
 med gode ideer / tips.

Næste nr.:
Februar 2014

Ansvarshavende: Formand Steen Skovhus
 Redaktør: Ib Woidemann
 Oplag: 900 stk.
 Tryk: ESIT ApS. Hammerholmen 39
 2650 Hvidovre
 ISSN 0902-6592
 Antal medlemmer: 1.188 personer / 762 husstande
 Kontingent 2014: 100 kr. for ægtepar
 75 kr. for enlige

SET OG SKET

4. august Jazz på gårdspladsen

Det var Danish Dixieland Band, der spillede. Vejret var rigtig godt.

Musikerne var helt i topform og publikum kunne nyde musikken og sangerinden Deborha Herberths store stemme. Der var dog nogle, der mente, at der var skruet for højt op for Deborha's mikrofon.

Ib Woide mann

11. august Foreningsskovtur

Foreningens udflugt blev afholdt søndag d. 11. august. Vi må sige, at denne dag var vejrguderne med os. 150 af foreningens medlemmer deltog i denne tur. Som sædvanlig samledes busserne på parkeringspladsen på Ishøj Stationsvej. De tre veloplagte turledere (Stig Nielsen – Per Hald og Leif Nielsen) bød velkommen i hver sin bus, Morgenbitteren blev indtaget og foreningens tursang blev sunget.

Herefter gik turen sydover, Kildebrønde – Greve – Karlslunde videre af små snoede veje forbi Karlstrup kirke, videre over Solrød – Jersie – Sken-sved – Ejby til et lille landbrugsmuseum, som ikke kun var landbrugsmuseum.

Her mødte os mange spændende udstillinger, alle mente, at det senere ville være et besøg værd. Jeg tror, man kan bruge det meste af en dag på museet.

SET OG SKET

Efter at halsen var blevet skyllet igennem, gik turen videre ligeledes af små snoede veje, hyggelige landsbyer og flotte landskaber. Det vil være en længere historie, hvis jeg skal nævne alt, hvad vi kom igennem ved navn.

Kl. 12.30 nåede vi Sorø, hvor vi skulle spise frokost på Sorø Stor Kro. En rigtig lækker og velsmagende frokostbuffet blev serveret for os, stor ros til Sorø Stor Kro.

Turen gik nu videre til det gamle vikingbosted Trelleborg, hvor Per Hald fortalte historien om Trelleborg. Tiden var også til at gå en tur i området.

Herfra gik turen til Mullerup Havn, hvor kaffe og kage stod klar i Skipperkroen. En lille gåtur i havnen og det var tid at vende næsen hjemad. På turen hjem blev der lige tid til et lille efterskyl.

Vel hjemme i Ishøj sluttede en dejlig dag ca. kl. 19.00.

Jens Hansen

SET OG SKET

25. august Visesøndag med underholdning

Vi kunne hurtigt konstatere, at det ikke var det samme publikum som ved jazzkoncerterne. Vejret var godt, men der mødte desværre kun ca. 100 deltagere op. Olga Polka og Lena gjorde, hvad de kunne for at få publikum med, og jeg mener også at det lykkedes. Vi fik en rigtig god dag ud af det.

Ib Woidemann

1. september Jazz på gårdspladsen

Blå mandag havde svære vilkår i år. Vejret skiftede hele tiden mellem sol og regn. Først spillede de på gårdspladsen, så inde i salen og til sidst igen på gårdspladsen.

SET OG SKET

19. september Besøg hos Scania Danmark

Den 19. september var 35 medlemmer af Thorslunde-Ishøj lokalhistoriske forening på virksomhedsbesøg hos SCANIA Danmark på Industribuen i Ishøj. I et par timer blev vi guidet rundt på virksomhedens store lastbil- og busanlæg af kundechef Jan Kristensen.

Det var en meget interessant rundvisning, hvor vi fik et glimrende indblik i det store planlægningsarbejde, der var gået forud for etableringen af værkstederne og det store reservedelslager. Alene opbygningen af reservedelslageret i flere etager og med computerstyret fremføring af de reservedele mekanikerne bestiller, var noget, der gjorde et stort indtryk. Der er ved indretningen af værkstederne, gjort en stor indsats for at sikre en høj standard på miljøområdet og for at skabe en sikker arbejdsplads for de ansatte.

Jan viste sig at være en god fortæller og meget vidende om lastbilbranchen og om funktionerne på Scaniaværkstedet, så foruden at blive godt underholdt, fik vi et indblik i arbejdet på værkstederne med de store lastbiler.

Efter rundvisningen blev vi budt på sandwich i kantinen og pressechef Mikael Friis fortalte lidt om Scandiavirksomhedens historie. De første lastbiler kom til Danmark i 1911 og i 1913 blev Dansk A/S Scania-Vabis etableret. Fra 1915 til 1921 var der faktisk en produktion af Scania-Vabis lastbiler i Danmark. I nyere tid har der været flere forskellige selskaber, der har haft forhandlingen af Scania-lastbilerne i Danmark og det var først i 2010, at Scania Danmark A/S flyttede ind de nuværende faciliteter på Industribuen. Tak til de to medarbejdere hos Scania der var med til at give os et par indholdsrige timer.

Preben Kok

SET OG SKET

8. oktober På biblioteket

Find dine aner

Ved du hvem du er? Eller hvem er jeg? er ikke blot en underholdende udsendelsesrække på tv, men et spørgsmål, mange stiller sig. Tirsdag d. 8. oktober afholdte vi en uformel informations- og inspirationsaften på biblioteket i slægtsforskning. Og mange havde fundet vej. Bestyrelsens to "hardcore" slægtsforskere Ib Woidemann og Arne Sørensen holdte et meget inspirerende oplæg om muligheder, glæder og alskens bekymringer man kan støde på, når man slægtsforsker.

Der kan være mange grunde til at slægtsforske. Tidligere havde vi måske mere styr på de nærmeste, og ens bedste- eller oldeforældre var måske gode til at fortælle slægtskrøniker. I dag er familierne mere spredte, men også sammensat på andre måder, så der opstår et helt naturlige ønske om at finde ud af, hvem jeg er. Med internettets mange muligheder, er det også blevet mere overkommeligt at komme i gang. Man behøver ikke starte på støvede og besværlige arkiver, hvor bare det, at skulle finde det rigtige spørgsmål til arkivaren, kan være en hindring. Alt dette gav aftenen en lille smagsprøve på.

På baggrund af det store fremmøde og interesse, vil foreningen henover vinteren afholde nogle temaaftener, hvor vi vil tage fat på konkrete spørgsmål inden for området. Derudover vil jeg også henlede opmærksomheden på vores hjemmeside, hvor dels de forskellige arrangementer slås op, men også afsnittet om slægtsforskning, som Arne og Ib bestyrer. Og skulle I, i jeres egen slægtsforskning, støde ind i problemer, er I meget velkomne på Lokalthistorisk Arkiv, hvor der hver tirsdag vil være mulighed for at hente hjælp.

Tak til undervisere, tak til alle deltagere og tak til biblioteket fordi vi måtte bruge deres lokale. Håber vi ses igen.

Steen Skovhus

SET OG SKET

Kartoffelferie

Genoptagelse af tiltag i lokalhistorisk forening

I et samarbejde med naturskolen, har lokalhistorisk forening været en del af efterårsferien for børn med tema kartofler. Der var mange aktiviteter på gården onsdag den 16-10-2013. Kartoffeltryk, kartoffeldyr, pandekager med kartofler og meget andet. Vi stod for bagning af kartoffelpizza i stenovn. Det blev en rigtig hyggelig dag, vejret var med os en rigtig fin efterårsdag. Der kunne godt have været lidt flere børn, men det kommer der næste gang. Vi solgte lidt æblekage, kaffe, is og kakao.

Det var rigtig godt at der kom et andet publikum end det, der ellers kommer til jazz. Det var unge forældre med børn. De ser et helt andet Ishøj end til daglig. – Nogen sagde, at det var lige som at være på landet. Samarbejdet med naturskolen var rigtig godt, så mere af det i fremtiden.

Kristian

28. oktober Tur til den danske frimurerloge

Referat herfra kommer i næste blad.

KOMMENDE AKTIVITETER

Mortens aften

Søndag d. 10. november 2013 kl: 18.00

**Selskabslokalerne hos Ole Kok
Baldersbækvej 2 2635 Ishøj**

Traditionen tro afholder lokalhistorisk forening Mortens aften. Igen i år er det Ole Kok der står for tilberedningen af ænderne m.m. hvilket han har gjort de seneste år, hvor vi må sige, at de har været ganske velsmagende.

Pris: 175,00 kr. pr. deltager

Efter maden vil der være lidt underholdning og evt. plads til en lille svingom.

Tilmelding kan ske til Preben Kok på telefon nr.: 40 68 26 81 / mail: preben@ishoejlokalhistorisk
Eller på foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk

Tilmelding senest 3. november.

Fra sidste års Mortens aften

KOMMENDE AKTIVITETER

Julestue på Bredekærgård

Lørdag den 30. november og
søndag den 1. december.

Lørdag starter julestuen som sædvanligt kl. 12. Der vil som tidligere år blive budt velkommen med gjalden fra Torslundes gamle byhorn.

Om søndagen startes op kl. 10. Der vil være boder med salg af mange forskellige juleting m.m.

Foreningen holder som tidligere traktørstedet åbent. Her kan købes juleretter som gløgg, æbleskiver, risalamande og selvfølgelig kaffe, te samt grillpølser, fadøl m.m.

Vi glæder os til at se jer alle sammen til julestue på Bredekærgård

KOMMENDE AKTIVITETER

Juletræsfest i Ishøj Skolehal

Torbens Vænge 2, Ishøj Landsby

Lørdag den 28. december kl. 18.30

Igen i år kommer vores julemand med sin kone og hele sin familie samt deres store orkester til den årlige juletræsfest, som vi afholder for børn og voksne. Alt, hvad der hører sig til af nisser, musik, sanglege og fællessang er her, der mangler ikke noget.

Til børnene vil der være lækre godteposer og sodavand og til de voksne kaffe og kringler.

Der vil være mulighed for at købe ekstra drikkevarer.

Billetterne vil i år koste 40 kr. både for børn og voksne og de kan købes fra den 27. nov. til den 21. dec. følgende steder:

I kulturcafeen:

Mandag den 16. dec. fra kl. 12 til 13.30 og tirsdag d. 17. fra kl. 17-19

Ved julearrangementerne på "Bredekærgård"

Hos Frisør Trunte Bottelet, Ishøj Bygade 109, Ishøj Landsby
Tlf: 43 71 80 80 – Åbent fra 9.00 til 18.00 mandag-fredag, lørdag lukket

På Ishøj Turistkontor I Ishøj Bycenter .

OBS: Der kan ikke købes billetter ved indgangen

KOMMENDE AKTIVITETER

14. januar 2014 Gule ærter kl. 18.30 i Centersalen

Tilmelding kan ske til Preben Kok
telefon nr.: 40 68 26 81 / mail: preben@ishoejlokalhistorisk
eller på foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk

senest den 6. december

Prisen er i år 150 kr. pr. kuvert.

Der vil efter tilmelding blive
fremsendt et girokort

27. februar 2014 kl 18.30 på Bredekærgård

**Vand, Vin og Tappas.
Foredrag, vinsmagning og spisning**

**Prisen er incl. ovennævnte
kr. 225 pr. person**

Tilmelding kan ske til Preben Kok på
telefon nr.: 40 68 26 81 / mail: preben@ishoejlokalhistorisk
eller på foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk

18. marts 2014 kl. 18.30 Generalforsamling

Dagsorden i henhold til vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen,
skal være formanden i hænde
senest 8 dage før generalforsamlingen

KOMMENDE AKTIVITETER

Fyrsten kommer til Bredekærgård

Ishøjfyrsten kan for første gang ses i sin hjemby med alt udstyr, når Bredekærgård fra januar lægger omgivelser til et af de største arkæologiske fund i Danmark i nyere tid.

Et sted imellem 250 og 400 e.Kr regerede en fyrste i Ishøj. Han led en voldsom død og blev gravlagt med fine gaver. I efteråret 2007 fandt arkæologer fra Kroppedal Museum hans grav, og nu bliver hans hårdt medtagne skelet med alle de overdådige gravgaver udstillet på Bredekærgård i hjembyen Ishøj.

Ishøjfyrstens grav blev fundet i Torslunde mellem Ishøj og Taastrup i oktober 2007 og er dateret til jernalderen. Den vurderes af arkæologer som et af de vigtigste fund i Danmark i nyere tid. Det skyldes ikke mindst de meget fornemme romerske gaver, som fyrsten fik med i graven. Blandt dem en stor guldring, et romersk vinsæt i bronze samt en mængde spillebrikker af glas. Gravens fineste gave er to romerske glasbægre udsmykket med både og delfiner.

Efter studier af fyrstens skelet kan arkæologer med sikkerhed fastslå, hvordan han omkom. Det står således klart, at et stjerneformet hul fra en pilespids øverst i kraniet har været en af årsagerne. Det samme gælder to fire cm lange læsioner i baghovedet, formentlig forårsaget af skarpe klinger. Læsioner fra et hug nedefra på venstre underben viser desuden, at fyrsten kan have været til hest og derfor sandsynligvis blev dræbt i kamp.

Ishøj Idræts & Fritidscenter er i øjeblikket beskæftiget med at få bygningerne på Bredekærgård til at leve op til de krav, som Kroppedal Museum stiller i forbindelse med udlånet af Ishøjfyrsten. De handler blandt andet om lysforhold, afskærmning, brandsikring og alarmforhold. Udstillingen vil efter planen blive åben for offentligheden fra januar 2014.

TALERSTOLEN

Fra formandens pen

For 50 år siden!

I år er det 50 år siden jeg blev flyttet til Ishøj. Det kan jeg vist godt tillade mig at kalde det, for som barn følger man jo bare med, når ens forældre vælger at flytte. Det er også 50 år siden jeg første gang satte mine ben i TIIF – Torslunde-Ishøj Idræts Forening. Så det var lidt sjovt, da Lars Hansen fra arkivet viste mig en gammel artikel fra Taastrup Bladet og Køge Bugt – Året der gik i TIIF.

Her er nogle udpluk fra den 50 år gamle artikel:

1963 bliver et år, der huskes i TIIF. Det var året, hvor håndboldpigerne blev sjællandsmestre og hvor serie III holdet i fodbold, efter at have ligget på sidstepladsen efter forårsturneringen, klarede frisag og forblev i rækken. I juniorafdelingen opnåede lilleputterne det største resultat ved at score 183 mål i 20 kampe. Af målene scorede Erik Olsen alene over 100.

Videre står der:

Livet i klubben i 1963:

I TIIF skal der ligesom i alle andre foreninger med en stor ungdomsafdeling, mange ledere til for at livet i klubben kan gå rundt:

Klubbens formand er Mogens Larsen, som til januar har været formand i et år. Kasserer er Holger Nielsen, der gennem adskillige år har haft det ikke altid lette job at vogte klubbens kasse. I de forskellige afdelinger er der også ledere, som har meget om ørene. I fodbold Ib Nielsen, i håndbold Birgit Andersen, i gymnastik Inge-Lise Andersen og i badminton Arne Munk.

TALERSTOLEN

Fodboldafdelingens leder Ib Nielsen har et meget stort arbejde. Her er et par ting, han må ordne: lede afdeling, køre ud med holdene, kridte bane, smøre og pumpe bolde, være linjevogter, ordne klubhus, flytte mål, stille juniorholdene, og sidst, men ikke mindst samle hold. TIIF har 34 aktive seniorer og 60 drenge. I 1963 trænede Svend-Aage Nakskov alle holdene.

Birgit Andersen er leder af håndboldafdelingen. Dameholdet trænede af Leif Vejgård Hansen fra Roskilde. Klubben har 26 aktive herrer og damer samt 21 småpiger. Gymnastikafdelingen ledes af Inge-Lise Andersen. Jens Olsen har det store arbejde med at træne drenge- og karleholdene. Der er 18 karle og 33 drenge til gymnastik.

Fremtiden i TIIF?

Fremtiden er et af de største spørgsmål inden for klubben. Byudviklingen vil spille en stor rolle i fremtidens TIIF, men lige meget hvordan landet kommer til at ligge, vil klubben vokse med årene. Og TIIF har mange ønsker. Vi håber at få nye anlæg og et nyt klubhus. Klubhuset, som ligger i skolen, er utidssvarende og alt for lille til den store stab af aktive idrætsfolk, der er i klubben. Vi håber, at kommunen vil fremskynde arbejdet med den nye bane mest muligt og få den tilsat i 1964. Desuden er det vort store ønske, at problemet med klubhus vil blive afklaret i det kommende og forhåbentlige gode år.

Artiklen slutter med at Torslunde-Ishøj Idræts Forening ønsker sine medlemmer godt nytår.

Steen Skovhus

Side 7

Tåstrup Kino
Telefon 990352

Billetkontoret åbner
hverdag kl. 17, søndag kl. 14.

Lørdag og søndag
Mandag 19,30

WILLIAM WYLER'S
BEN-HUR

Tilladt for børn over 12 år

Fredag, lørdag og søndag kl. 19
og 21,10

ELIZABETH TAYLOR / RICHARD BURTON

METRO-GOLDWYN-MAYER PANAVISION METROCOLOR

Hotel International

Søndag kl. 16

fortsat fra sidste blad

Lidt om min tipoldefar

Hvad havde han lovet dem, hvis de medvirkede

Af hvad han havde udlovet for Brandstiftelsen har Karlen Peder Pedersen Ranum allerede erholdt den ham belovede Kiste og Skabet, der begge vare meget gamle og efter hans Skjøn ikke kunde være over 3 Rbdr: værd, hvorimod Tjenestepigen endnu ikke har erholdt den hende belovede Kjole, den skulde være af sribet Hvergarn, og som han ligeledes antager kunde have været bekostet for omtrænt 3 Rbdr: – Paa given Anledning forklarede Comparenten endvidere, at Lofterne saavel over Rollingshuset, som over Udhuset, blev i forrige Aars Efteraar aldeles tilstoppet med Halm og Høe, der dog efterhaanden er bleven forbrugt, paa det nær som befandtes tilbage da Ildspaaættelsen skeete, saa at en Stok med Halm og en Stok med Høe maatte sættes ud i Blegpladsen fra Huset. – Endelig til-lagde Comparenten, at han ikke havde noget Stueuhr i Huset, og at ingen anden havde Lommeuhr end han, som han medtog da han reed bort.

Han forklarede ad generalia, at være 38 Aar gammel, født i Walsted, i Sebber Sogn, af Forældrene Gaardmand Peder Nielsen Ranum og Moder Marie Larsdatter, der begge ere døde. Han er døbt i Sebber Kirke hvor han ligeledes er Confirmeret da han var omtrænt 15 Aar gammel, og forblev han hjemme hos sine Forældre indtil han havde opnaaet en Alder af

22 Aar. Siden den Tid har han havt følgende Tjenester, nemlig: i Sebber Sund, i Sebber Sogn, hos Gaardmand, Lars Andersen i et Aar, og hos Huusmand, Christopher Andersen i 3 Aar. – Han tog nu til Aalborg, hvor han tjente Kjøbmand Selgen Bjerring i $\frac{1}{2}$ Aar, hvorefter han kom i Tjeneste hos Proprietair C: Qvist paa Scheelsminde hvor han var et par Aar, og derpaa tjente senere afdøde Kjøbmand Holst her i Byen i et halvt Aar, samt Handelshuset Herskind & Bærentz, i 7 Aar. – Efter saadant Tid fik han Bleggaarden i Forpagtning, hvor han har været boesat i omtrænt 3 Aar. – Denne Forklaring blev for Comparenten oplæst og af ham i alle Deele vedgaaet. –

Signalement

Derefter blev hans Signalement optaget, saaledes: 66 Tomer høj, middelmaadig af Bygning, langagtig, mager og indfalden Ansigt, fremstaaende Kjævebeen, langagtig – noget spids Næse, lav Pande, Blaae Øjne, og brunt Haar. Han er iført en sort Skindtrøje med hvide Beenknapper og sort Lammeskinds Besætning, blaae lange Vadmel's Beenklæder, en rød og blaae Hvergarns Vest, med Sølvknapper, blaae Kæmbrids Tørklæde om Halsen og Skoe paa Benene. Han blev derpaa nedsat i hans forrige Arrest. – Retten har gjort meget ud af hans udseende. Hvor mange har sådan en fin beskrivelse af en oldefar.

Ved et senere retsmøde beskrives han således:

1842 14/2 blev der ved forhøret i Ålborg Brandret givet følgende signalement af Lars Pedersen:

"66 Tomer høj, middelmaadig af Bygning, langagtig, mager og indfalden Ansigt, fremstaaende Kjævebeen, langagtig noget spids Næse, lav pande, blaae Øjne, og brunt Haar. Han er iført en sort Skindtrøje med hvide Beenknapper og sort lammeskinds Besætning, blaae lange Vadmel's Beenklæder, en rød og blaae Hvergarns Vest, med Sølvknapper, blaae Kæmbrids Tørklæde om Halsen og Skoe paa Benene."

(Højesteretsdom af 1/6-1842, sag nr. 191. Side 19 af udskrift fra Ålborg købstads brandretsprotokol)

Desværre har jeg ikke noget billede af ham, men her er en anbefaling fra en af hans tidligere arbejdsgivere: Blegmand Lars Pedersen har for nogle Aar siden tient mig $\frac{1}{2}$ Aar og i denne sin Tjenestetid opført sig skikkelig og troe det kan jeg herved med Sandhed efter forlangende bekræfte.

Aalborg den 15 Februar 1842. Selgen Biering

At Blegforpagter Lars Petersen, i den Tid han tiente Handelshuset J: S: Herskind & Bærentz stedse opførte sig troe og til sine Principalers Tilfredshed derom vidne de mange Aar denne hans Tjeneste varede uden at jeg dog kan erindre hvor mange, da Husets udvendige Affairer samtidig besørge ved min Svoger og daværende Associe, Kiøbmand U: B: F: Fischer som senere ved Døden er afgaaet. – At jeg som Husets nærværende Eier efter Tienestetiden flere Gange har ydet nævnte Blegforpagter efter hans Anmodning Bistand ved Laan, troer jeg tillige ved denne Leilighed at bør bemærke, som Beviis paa den Tillid jeg nærrede til hans Redelighed, hvorhos jeg skylder at tilføie disse Laan promte ere tilbagebetalte.

1842 18/6 skrev Ålborg byfoged og birkedommer følgende brev til kommandantskabet på Københavns Fæstning:

"For i Overeensstemelse med en i Høiesteret den 1te i denne Maaned afsagte Dom at hensættes til Fæstningsarbeide hver i 8 Aar, giver jeg mig den Frihed herved at oversende Arrestanterne Peder Pedersen Ranum og Lars Pedersen, hvorhos jeg tillader mig at lade følge en Extract af Høiesteretsdomsacten, indeholdende Høiesterets Dom, og de befalede Relationer om de Domsældtes generalia. I det den originale Domsact følger til Afbetjening, udbeder jeg mig med denne tilbage behageligst meddeelt Tilstaaelse, saavel for Modtagelsen i Fæstningen af de Paagjældende, som for de ovenberørte hermed følgende Dokumenter. – Aalborg Byfoged og Birkedommer Kontoir den 18de Juni 1842. FCWølfferdt

Thi kjendes for Ret

De Tiltalte, Arrestanterne: Tjenestekarl Peder Pedersen Ranum og forpagter af Aalborg Bleggaard Lars Pedersen bør enhver især at hensættes til Fæstningsarbeide i 8 Aar, ligesom Arrestantinden Tjenestepige Ane Catharine Christensdatter bør at hensættes til Tugthuusarbeide i Wiborg Tugt og Forbedringshuus i 8 Aar.

Saa bør de Tiltalte og in Solidum(?) at udrede i Erstatning til denne Byes Kæmnerkasse 105 Rbd R-?-, og paa lige Maade at betale alle af deres Arrest, sagens forfølgning og Dommens Exacution flydende Omkostninger skadesløs, hvoriblandt er Salair til Actor, Cancelliraad Procurator Jensen 6 Rbd og til de beskikkede Defensorer, Procuratorerne Møller og Dannisøe til den første 4 Rbd og til den Sidste 3 Rbd, Alt Sølv. –

Det Idømte at udredes inden 3e Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det Øvrige at efterkommes under Adfærd efter Loven. –

Jeg ved ikke hvad straffen for medvirken til brandstiftelse ville være i dag? Jeg tror ikke det vil koste 8 år bag lås og slå.

Hvor mange har i dag sådan en fin beskrivelse af sin tipoldefar?

Ib Woide mann

Vand i Torslunde

En gammel beretning fra Pilegården

Torslunde var som bekendt, indtil lidt efter århundredeskiftet, vidt berømt for sine mange store og mindre store kilder. Så godt som alle vore gamle landsbyer er opstået omkring et vandløb eller en kilde. Kun sådanne steder var der levemuligheder for mennesker og dyr, men Torslunde er opstået omkring mange kilder.

Historien og senere undersøgelser fortæller os, at i Vikingetiden og før denne var Køge Bugt forbundet med Roskilde Fjord. Efterhånden hævede landet sig, og vandet trak sig tilbage. Dens sidste rest på vort område var Torslunde Sø. Da herregården Benzonsdal blev bygget i 1785, var der således sø på begge sider af hovedbygningen, men omkring 1900 var der kun en møllesø tilbage.

Kilderne var dog stadig vandrige, og blev ved med at give vand, der gennem Lille Vejleå blev ført ud i Køge Bugt. Jeg husker fra min barndom endnu, hvor kilderne var, og deres navne, som måske nok har skiftet lidt for nogles vedkommende, fortæller Hans Hansen:

De to yderste hed Solhøjkilderne, nogle lå syd for Anneksgården i Præstegårdsmosen. Men dette vand var let svovlholdigt, muligvis fordi vandet gik igennem et tyndt lag svovlholdigt mosejord. Disse kilder lå jo udenfor byen, og så var der ingen kilder før byen, hvor den første hørte til min bedstefars gård og hed "Hans Hans's Kilde". Den hørte altså til Pilegården. Den nævnte tilhørte Torslundegården, som dengang lå i byen, hvor nu Ole Risby bor.

Så kom to kilder i Jens Niels's Enge, hvor nu Alf Hernø bor. Derefter "Kirsten Davids Kilde", "Pers Kres Kilde", og så kom den største, der lå ved sprøjtehuset ved siden af gadekæret. De nævnte tre kilder var offentlige kilder, og de tilhørte Bylauget. Til samtlige kilder hørte en nedkørsel fra Bygaden samt et stykke jord rundt om kilderne, som bekendt er det kun nedkørslen ved Sprøjtehusbakken, der er bevaret. En nedkørsel midt i byen mellem Jørgens og Georgs haver tilhører stadig Bylauget. Efter Sprøjtehusbakken var der endnu et par kilder "Per Vævers Kilde", og et par meget dybe, som hed "Sorte Kilde" og "Hvide Kilde", og særligt den ene var meget dyb.

Den gamle Baron Lerche, Benzonsdal, har fortalt, at man engang bandt store sten til 4 stykker sammenbundet høstbindegarn á 4 meter stykket.

De blev sænket ned i kilden, men uden at man nåede bunden. De to kilder lå henholdsvis i Børge Larsens have og lige nedenfor "Ellekilde". Så var der ikke flere før "Skævekilden", der lå lige før sogneskellet til Ishøj sogn.

Torslunde hed iøvrigt Thorslundemagle – og magle betyder store – indtil 1659. Der lå nemlig vest for byen en samling huse og gårde, der hed Thorslundelille. Det meste af denne by blev brændt af svenskerne under Svenskekrigen. Gårdene var fæstegårde og jorderne blev senere inddraget under godset Gjeddesdal. Så Thorslundelille forsvandt, og så strøg man magle af Torslundes navn, da det ingen betydning havde mere.

Ved hver af kilderne var bygge et bassin på 10 til 20 kvadratmeter på tilhuggede planker, og udenom var der et tykt lag strandsand og en række stampesten. Også i bassinernes bund lå et tykt lag strandsand, som gennem tiderne var skyllet op med vandet, og det vidnede om fjerne tiders nære forbindelse med havet. Vanddybden var kun ringe, ca ½ meter. I et hjørne var der en sænkning, hvor vandet løb over og ud i Lille Vejleå. Vinteren igennem blev kreaturerne på byens gårde, hvordan vejret end var, løst i båsene, og gik så selv ad en bestemt vej ned til kilderne og drak

Pilegård i Torslunde

af vandet, der altid havde en varmegrad på ca. 12 grader celcius, og derfra gik kreaturerne samme vej hjem til deres stalde og båse. Dette var de vænnet til fra små kalve. Som følge af vandets varmegrader, frøs vandet i Lille Vejleå gennem Torslunde by aldrig til. Selv i de strengeste vintre, når stranden var lagt til med is, så der var altid mange forskellige slags strandede fugle, der holdt til i åen, bl.a. den så sjældne sorte og hvide vandstær. Den dykkede ned på bunden og søgte føden.

Lille Vejleå gav drivkraft til såvel Øvre- som Nedre Torslundemølle. Nedre Torslundemølle var en almindelig kornmølle. Øvre Torslundemølle var en trævarefabrik, hvor man blandt mange andre ting fabrikerede de lade-stokke, til den danske hær, som var nødvendige til de gamle forlader-geværer. Sådan stod det til i Torslunde, indtil Københavns Vandforsyning kom til egnen omkring 1904.05, og anlagde Torsbro Pumpestation. Der blev lagt en stor sugeledning til Solhøj, hvorfra man henter noget af landets fineste vand, så fint, at det ikke blev filtreret, før det sendtes ud til forbrugerne.

Man fik her vished for, at det er gammel havbund der ligger under Torslunde, idet man under ledningsarbejdet, i ca. 3 meters dybde fandt fint strandsand, muslingeskaller m.fl. vidnesbyrd om havet.

Idyllen gennem Torslunde by var nu ødelagt, siger Hans Hansen, kilderne standsede og åen blev cementeret i bunden. Den er nu sommeren igennem en stinkende mudderpøl med urent vand og meget andet. Det værste var, at beboerne nu ingen vand havde og måtte anlægge et vandværk, men to år senere gik også det tabt, og efter ansøgning fik man så byens drikkevand fra Københavns Vandforsyning mod betaling af det vand, man gennem århundreder selv havde haft i rigelig mængde. Det havde vel været mest naturligt, at beboerne havde fået vandforbruget gratis.

Det er nu gået over i historien, siger Hans Hansen, og skal ikke yderligere nævnes. Måske var det Torslunde bys egen skyld. Men man forstår efter den triste historie om de tavse udtørrede kildevæld den gamle byremse: Torslunde er en mægtig stad, der ligger alle gårdene på rad, nord for byen man pløjer og sår, syd for byen man fiske får, øst for byen man malet får, vest for byen man hører Guds ord.

Ja, sådan kan både Hans Hansen, Pilegården, og den gamle byremse fortælle om den gamle by ved de mange kildevæld, hvor stenalderfolket slog sig ned i dejlige omgivelser, og hvor Tor fik sit offersted og gav navn til byen.

Afskrift af gammelt notat

Konkurrence for foreningens medlemmer

1. Torben købte fire smådimser hos isenkræmmeren, og ekspedienten brugte sin lommeregner til at udregne den samlede pris. Imidlertid var han kommet til at trykke på gangetasten i stedet for plus, så resultatet blev 6,75.

Men hov, det var jo det samme resultat som hvis han havde brugt plus. Hvad kostede hver af de fire dimser?

2. Ca. hvornår sluttede stenalderen?
3. Hvornår skiftede sogneforstanderskabet navn til sogneråd?

Svarene indsendes eller afleveres til:

Lokalhistorisk Forening, Tranegilde Bygade 4, 2635 Ishøj.
Der trækkes lod om to gode flasker vin mellem de rigtige besvarelser.

Kun foreningens medlemmer kan deltage

Svar på spørgsmålene fra augustbladet

1. Hvilket herred hørte Ishøj til, da Christian den 4. levede?

Svar: Smørum herred har eksisteret siden 1577, hvor han blev født.

2. Hvem har været præst i Thorslunde-Ishøj i flest år?

Svar: Jens Hansen Paludan var præst i 48 år.

3. En fisker har fanget et antal fisk. De 3 tungeste vejer tilsammen 35% af fangstens samlede vægt. Dem sælger han, herefter udgør de 3 letteste fisk tilsammen $\frac{5}{13}$ af resten igen efter vægt naturligvis.

Hvor mange fisk fangede fiskeren?

Svar: Han fangede i alt 10 fisk. (3+3+4)

Vinder blev Jan V. Jeppesen, Tranehøj 17

Husk foreningens arrangementer i 2013-14

**Kommende arrangementer
bliver publiceret på
foreningens hjemmeside og i de lokale medier**

10. november Mortensaften

30. november Julestue

1. december julestue

28. december Juletræsfest

14. januar 2014 Gule ærter

27. februar 2014 Vand, Vin og Tappas

18. marts Generalforsamling